

زمینی سطحس پیٹھ جمہوریت- حصہ 2 دہاتی علاقن مئز مقامی حکومت

اصلی بندوستان چھ پنننن گامن مئز روزان-

ایم کے گاندھی -

بڈو سوال

1. پنچایتی راج ادار کیاہ چھ؟
2. تہندی افعال کیا چھ؟
3. تم کیا ز چھ حکمرانی تہ جموریٹس مئز ام؟

0681CH11

وونی وچھو ز حکومت کتھ کئی چھ مقامی سطحس پیٹھ کام کران۔ یتھ بابس مئز، آسہ سون توجہ دیہی علاقن مئز مقامی حکومتس پیٹھ۔ آسہ گڑھو پنننن وائس بابس مئز شہری علاقن مئز۔

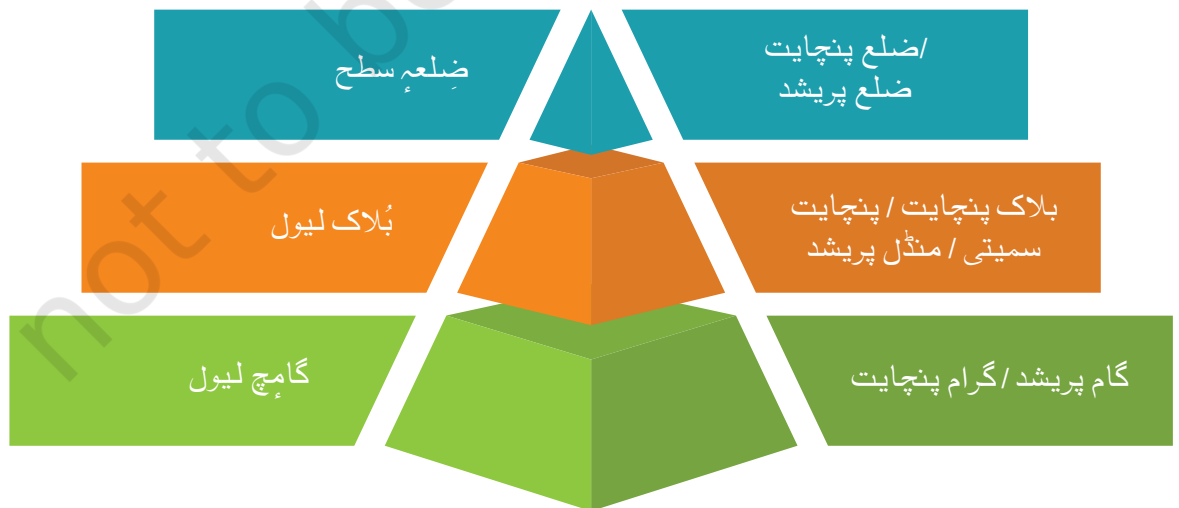
بندستان چھ واریاہ زیاد سائزک تہ تنوع وول ملک۔ آسہ چھ تقریباً 600,000 گام، 8,000 قصبہ تہ 4,000 کھوتہ زیاد شہر۔ سانہ آباری چھے 1.4 بلین پار کرمٹ، یمو مئز تقریباً ز تہائی گامی علاقن مئز روزان چھ۔ یتھ پیچید معاشرس مئز کتھ پاتھو چھ آسہ پنننس پانس پیٹھ حکومت کران؟

اسه پز بماليه كس دامنس منر اكه لوڪڻه گامڪ، لكشمن پورڪ سفر ڪرن۔ آته منر چه 200 گر ته تقريباً 700 آبادي، ڀمو منر زياد تر زمين دار چه۔ لوڪه چه پني زمين وويداوان ته گاو يا ڙهاولي پالان۔ ڪيڻهن بنڊ رسته دار چه مسلح فوجس منر خدمات انجام دوان۔ ڪيڻه لوڪڻه گامو چه نوڪرين بنڊس تلاش منر شهرس منر بجزت گرمي۔ ڀيمه گامچ ڪياه ضرورته چه۔ شايد ڪهڻ خاطر آب، اگر سيڻهه رويد ستي نوقصان گوو تيله مرڪزي سرڪه پنز مرمت ڪري، يا گامڪ پرائمري سڪول برقرار تهاون؟ گامڪ ڪته ڪني ڪر پتهين معاملن متعلق فاصله ڀم تهڙ دوه دش چه زند ته تمن ڪته مليو تم ضرورته پور ڪرڻه خاطر وسائيل؟ اگر زمينس متعلق تناز آسه يا ڪانه فصل ژور ننه ڀيمه تيله ڪياه گڙه؟ گامس منر بيڪن يتهي واريه سوال پڊ گڙته۔ ڪياه لوڪه ڀيڪا پتهي پڙته مسله خاطر رياست يا قومي رازدانه تام ڙلته؟

پنچايتي راج نظام

بندستان ڪين پريته گامن بندي پاڻهي چه لكشمن پور ڪين لکن منر مقامي حڪومتڪ اكه نظام يته 'پنچايت' وڻه چه يون، يس گامه چه مجلسه بند حواله چه پنچايته چه گورننس لوڪن نزديڪ انان، ڀيمه ستي تمن باپته فاصله سازي بنڊس عملس منر سرگرمي سان حصه بنري چه ممڪن بنان۔ امي موڪه چه پنچايت نظام، يته پنچايتي راج ته وڻان چه، چه خود حڪومتچ اكه شڪل۔ پنچايته چه مقامي مسله حل ڪرنس، ترقي فروغ ڊنس ته ڀه يقيني بناونس منر اهرام ڪردار ادا ڪران ز سرڪار سڪيمن بند فايد چه بنياري سطحس تام واتان۔

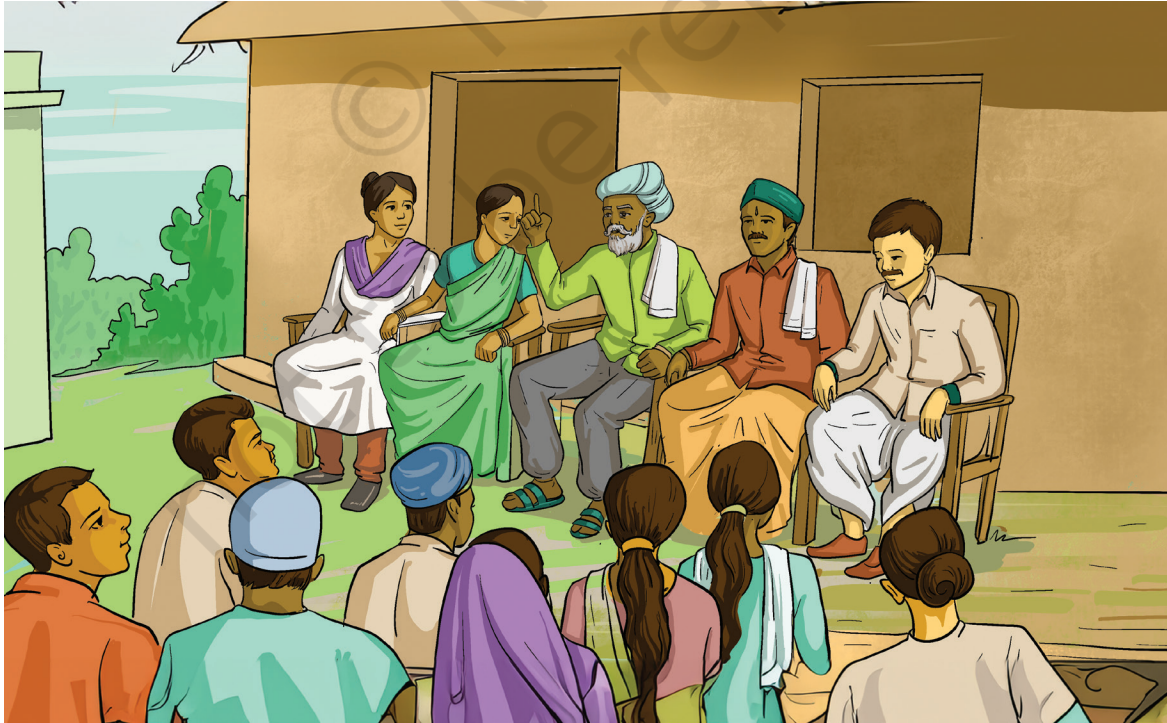

فيگ ۱۱-۱

یتھ کُنو زَن ڈایاگرام سِترِ واضح چھ ز پنچایتی راج نظام چھ تَرین سطحَن پیٹھ کَام کران۔
 بوئہ پیٹھ - گام، بلاک تہ ضلعہ۔ اتھ چھ 'ترے درجک نظام' ونان۔ یمن ادارن ہنرِ ذمہ داری
 چھہ اِکھ وٹہ ضلعس مَنز زندگی ہنڈین تقریباً تمام پہلون ہنڈ احاطہ کران، زراعت، مکان،
 سڑکن ہنرِ دیکھ بہال، آبی وسائلن ہنڈ انتظام، تعلیم، صحتچ دیکھ بہال تہ سماجی فلاح
 و بہبود پیٹھ ثقافتی سرگرمین تام۔

گرام پنچایت

اسہ کرو صفحہ 164 پیٹھ تصویر 11.1 کہ بنیاد سِترِ شروع — گرام پنچایت، یوس
 گامی علاقن ہنڈین لوکن نزدیک چھ۔ امیکہ رُکن چھ سیوڈے گرام سبھا ذریعہ مُنتخب
 کرنہ یوان، یس اُکس گامک (یا ہمسایہ گامَن ہنڈ جمائ) بالغن ہنڈ اکھ گروپ چھ یم ووٹر
 پاتھو رآخل چھ گڑھان۔ گرام سبھایہ مَنز چھ زنانہ تہ مرد پننس علاقس سِترِ وابستہ تمام
 معاملن پیٹھ بَحْر کران تہ فاصلہ کران۔ پڑیتھ گرام پنچایت چھ اکھ سربراہ یا صدر مُنتخب
 کران یتھ 'سرپنچ' یا 'پردھان' ونان چھ۔ حالے ورو ین مَنز چھ زیاد کھوتہ زیاد زنانہ سرپنچ
 بنیمڑ۔

مثالی سرپنچ

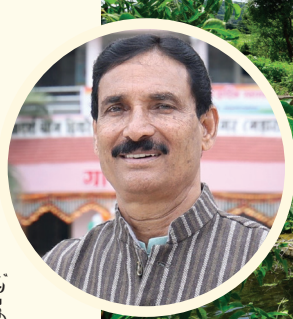
دنیسور کامبلے چھ اکھ ٹرانس جینڈر شخص یس 2017 بس منتر مہاراشٹر کس سولاپور ضلع کس ترنگفل گامک سرپنچ منتخب آو کر نہ کامبلے سُنڈ مقصد چھ لوک سیاوا، گرام

سیوا، یعنی، 'گامچ خدمت چھ عوامچ خدمت' کامبلین پڑ باقی شین وومیدوارن شکست دتھ سرپنچ بننہ۔

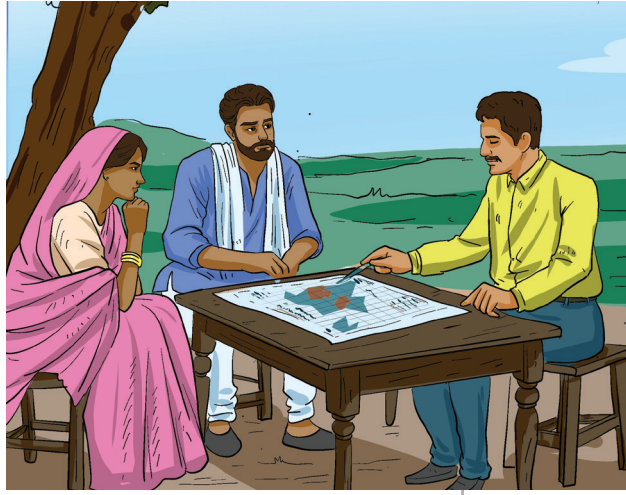
مدھیہ پردیش کس کھنکھنڈوی گامچ بهیل کمیٹی پنز رکن وندنا بہادر میڈا بن کر پدرش آبی اصولن پنز خلاف ورزی کرتھ پننس گامچ گوڈنچ زنانہ سرپنچ بننہ تمہ کر گامس منتر

زانن سبھا اجلاس منتر شرکت کرنہ خاطر راضی تہ کرن تعلیم تہ صف آبی بوین اہم مسلن پیٹھ توجہ دنہ، دور دور تام پہچان ح اصل۔ وندنا سُنڈ سفر چھ باوان ز زنانہ کتھ کُنو ہیکن گامی بندوستانس تبدیل کرنس منتر اہم کردار ادا کرتھ۔ دیہی بندوستان۔

مہاراشٹرا کس احمد نگر ضلعک اکھ گام بیورے بازار اوس اکثر قحط تہ کم زرعی پاداوار سیتی متاثر گڑھان۔ پوپٹ راؤ باگوجی پوار سُنڈ سرپنچ بننہ پتہ کور تھی انا ہزارے سُنڈ روڈ آب جمع کرن، واٹر شیڈ تحفظ تہ لچھہ بٹرس پیماننس پیٹھ کُلر لگاؤنک ماڈل لاگو کورن شروع، یمو ساروے کور زمینی آب ریچارچ کرنس منتر اہم کردار ادا گامین بند اشتراک سیتی بنیوو ہورے بازار کیٹڑھن ورین منتر اکھ سپز تہ خوشحال گام۔

166 شری پوپٹ راؤ پوار آو 2020 بس منز پدم شری اعزاز دنہ گرام پنچایتس جھ اکھ پنچایت سکرپٹری مدر کران یس انتظامی گام انجام دیوان جھ پتھ کُنی زن میٹنگہ بلاونہ تہ ریکارڈ برقرار تھاون۔ زیاد تر گرام پنچایتن جھ بندوستان کین واریابن حصن منز 'پٹواری' ناوک اکھ افسر تہ مدر کران، یس گامین ہند زمینی ریکارڈ برقرار تھاون جھ۔ کینٹھن معاملن منز جھ پٹواری نقشہ تھاون یم نسلہ پرائی چھ!

اتھ متعلق سونچو

توبہ کتھ کُنی چھو باسان ز یم پرائی نقشہ بیکن اسہ خاطر مدرگار آستھ؟
کیا تہ بیکاسہ پوت کالس تہ حالس متعلق کینہہ وئنتھ؟

بچن ہند خاطر دوستانہ پنچایتی اقدام

پنچایتن جھ پرتھ کانسہ ہنز آواز بوزنی - یتھ منز شرین ہنز آواز تہ شامل چھ۔ چائلڈ فرینڈلی پنچایت انیشی ایٹو جھ شرین خاطر تمن معاملن پیٹھ پنی خیالات تہ راعے ظاہر کرنک موقعہ پاد کران یم تہندس صحتس ستری وابستہ چھ۔ واریابن ریاستن منز جھ بال سبھابن تہ بال پنچایتن منز شرین ہنز شرکتج حوصلہ افزایی خاطر باقاعدگی سان قدم تلبہ یوان، ییلہ زن گامکری زٹھی تہندین خدشاتن ہند حل ڈھارنچ کوشش کران چھ۔

مثالہ پاتھہ مہاراشٹرابس منز جھ کینہہ بال پنچایتو شرین ہنز مزوری تہ شرین ہند خاندنر ختم کرنہ خاطر گام گرمٹ۔ تمو چھ واریاہ شری واپس سکول انمتری۔ بال پنچایتیکہ رکن چھ مالس ماجہ تہ باقے بالغن پنی بچہ واپس سکول سوزنہ خاطر راضی کرنہ خاطر اکی وٹہ گڑھان، تہ تمن کورین خاطر خاندنرک انتظام نہ کرنہ خاطر یمن تعلیم حاصل کرنی

واریابو گرام پنچایتو جھ شرین ہند دوستانہ پہل کرنہ باپتھ ایوارڈ زینمتہ۔ یہ چھے سکھمچ اکھ مثال:

مغربی سکھمس منز سنگکھو رادھو کھانڈو گرام پنچایتن جھ شرین ہنز ضرورتن تہ حقون واریاہ اہمیت دژمٹ۔

پنچایتن جھ سکولن باپتھ کمپاؤنڈ دیوار بناؤمٹ تاکہ تم چھ شرین خاطر محفوظ بناؤمٹ۔

یہ کتھ یقینی بناونہ خاطر ز طالب علمن میلہ حفظان صحتک رنتھ مدٹے میل، گرام پنچایتن چھ سکولن منز کچن بناومڑ۔ یمو کوششو خاطر چھ سنگکھو راھو کھانڈو شرین خاطر دوستانہ گرام پنچایت قرار دنہ آمت۔

اسہ وچھو راجستھانچ بیاکھ اکھ مثال تہ

کیٹھہ ڈبلہ بزونہہ بنکر رائے سنڈ 'بیرفٹ کالج' چہ انتظامچ اکھ شاخ 'چلڈرن پارلیمنٹ' چھ راجستھان کین گامی علاقن منز تعلیم تہ جمہوری شرکتہ زریعہ پسماندہ شرین باختیار بناوان۔ 8 پیٹھہ 14 وبر وآنسہ ہندی شرو چھ گورننس کس عملس منز آوری، جموریت تہ سماجی ذمہ داری متعلق بیچھنہ خاطر ناپٹ سکولن تہ پارلیمنٹ ہش انتخا 'پارلیمنٹ' گر رسمی طریقہ کارن ہنز پیروی، یتھ منز ووٹر شناختی کارڈ تہ مہم شامل چھ۔ منتخب نمایندن بناو اکھ 'کابینہ'، یس سکول مینجمنٹچ نگرانی کران تہ کمیونٹی ضروریاتن ہنز وکالت کران اوس۔ امہ پہل ستر گئیہ قیادتچ مہارت تہ سماجی بیداری فروغ بیہ ستر شرو سماجی اصولن چیلنج کرنس تہ تبدیلین ہنز وکالت کرنس قابل شرو چھ تعلیم، صفائی تہ صفائی ہون مسلن پیٹھ سرگرمی سان توجہ روان سماجی مساوات، کمیونٹی ہنز ترقی منز چھ حصہ ہچن ہنز پارلیمنٹ چہ پہلس ملیہ واریاہ تعریف، یمن منز 2001 بس منز دنیابک شرین ہند اعزازی ایوارڈ تہ شامل چھ۔

كلاس سرگرمٲ ٲاٲهر گزهن ژور ٲا ٲانٲره ٲالبه علم بال ٲنچاٲت بناونه ته باقى ٲبٲه چه تصور كران ز تم چه گامى كرى- گرام سبها كمن معاملن ٲٲٲه كر بخر؟ امس كمى چيلنجن بنء مءابله بٲكه ٲه كمى حل كر تجوٲز؟

ٲنچاٲت سمٲٲى ته ضلع ٲرٲشء

بلاك سطحس ته ضلعٲ سطحس ٲٲٲه چه ٲٲهٲى اءار موءورء، ٲم گامٲ كس سطحس ٲٲٲه چه- ٲمن بنء ناو چه ابرام ءاٲاكرامس منء رء كرنٲ اءمء ٲس اسٲ صفءه 164 ٲٲٲه چه شكل 11.1 منء وچهءمء- بلاك سطحس ٲٲٲه ٲنچاٲت سمٲٲى چه ضلع سطحس ٲٲٲه گرام ٲنچاٲت ته ضلع ٲرٲشءس ءرمٲان رآبٲٲ- ٲمن اءارن بنء ركن چه مءامى لكه منءخب كران، مكر ٲمن منء بٲكن باقى ركن آسءه ٲٲه كنه زن علاقه كٲن گامن بنء سرٲنچ ته رٲاسءى قونون ساز اٲسمبلى بنء مءامى ركن-

ٲنچاٲت سمٲٲٲن بنء ءشكٲل چه رٲاسءٲ ٲٲٲه رٲاسءس منء مءءءلف، مكر مءامى لوكن بنء شركء مضبوء كرنس منء چه ٲهءء كرءار بوى روزان- تم چه گرام ٲنچاٲءن منء معاملن منء بم آبنكى كران، مءلا، ءمام گرام ٲنچاٲءو ٲٲٲه ءرقٲاىءى منصوبٲ جمع كرهء ته تم ءرءٲب وار ضلع ٲا رٲاسءى سطحس ٲٲٲه ٲٲش كرنٲ ءاٲرٲ ٲكوءٲه ءهآوءه- ٲه چه ٲٲهٲن ءرقٲاىءى منصوبن ته ٲرءهان منءرى گرام سرك ٲوچنا بنشن سركارى سكٲمن باٲٲه فنء الاء كرنس منء سهولء فرابم كران، ٲس گامى علاقن منء ٲرٲهءه موسمس منء سركن بنء ءعمٲرس فرورع چه ءوان-

ءرٲشونى سطحن ٲٲٲه چه ءاص اصول بناونه آءمى ءاكه آبآرى بنءى ٲسمانءه ٲبٲه بٲكن ٲننى ضرورءه ته مسله بوزءه- ٲمن اءارن منء چه زنانن ءاٲرٲ ءرٲٲم حصٲ نشسءه محفوظ كرنك انءءام ته-

توبہ کیا ز چھو باسان ز حکومتس خاطر چھ یہ ضروری ز سہ کر معاشرہ کین پسمانده طبقن
ہزن ضروریاتن تہ مسلن پیٹھ زیاد توجہ؟

ولو دبو یافت کرو

- مرکزی سطحس پیٹھ تہ پنچایت کس سطحس پیٹھ گورننس نظامس درمیان کمر بشر تہ فرق چھو تہ محسوس کران؟ (اشارہ: اگر ضرورت آسہ باب 10 کن ریفر کریو۔)
- اگر توبہ کینہہ پنچایت ارکانن ستی ملنک موقعہ ملیو، تہ کمر سوال چھو تہن پرژہن یژہان؟ سوالنامہ بناونہ خاطر کرو لوکٹین گروپن منز بحرہ کینہن گرام پنچایت رکنن ستہ ملیو یا تہن دیو پننس سکولس منز دعوت۔ تہن پرژہو پننس سوالنامس منز سوال تہ لیکھو اکھ موصخر رپورٹ۔

اسہ پز یاد تهاون ز پنچایتی راج ادارن ہند ڈھانچہ تہ کلم چھ سارہسے ریاستن منز کینہہ
مختلف۔ امیک وجہ چھ یہ ز ریاستن چھ یمن ادارن پیٹھ اختیار۔ مگر تہند مقصد چھ ہوی
- یہ چھ گامک پننن گامن تہ مقامی علاقن ہندس انتظامس تہ ترقی منز فعال حصہ ہنس
قابل بناون۔

ارتھاشاسترا چھ حکمرانی ہند اکھ قدیم متن یس تقریباً 2,300 دیو بروئہ کاوالیابن
(یتہ پتہ چاکیا تہ ونان چھ) لیوکھمت۔ باقی چیزن علاو، چھ یہ بیان کران ز ریاست
کتہ پانٹھ گڑھ تشکیل دینہ تہ چلاونہ یں، معیشت کتہ پانٹھ بیکو خوشحال بناوتہ،
حکمرانن ہند فرائض کیا چھ تہ جنگ کتہ پانٹھ چھ کون۔ ریاستی دستکاری ہند اکھ
مآبر، کاو-الیا، چھ یہ تہ وضاحت کران ز گام پیٹھ علاقائی دارالحکومتس تام کتہ
پانٹھ گڑھ اکھ پور انتظامی ڈھانچہ تھونہ یں۔

"بادشاہ کر پڑیتھ 10 گامن خاطر اگھ سنگرا با (اگھ زیلی ضلعہ بیڈ کوارٹر) قایم۔ پڑیتھ 100 گامن خاطر اگھ کروا (ضلع بیڈ کوارٹر)۔ پڑیتھ 400 گامن خاطر چھ اگھ ڈرو اگھ۔ تہ پڑیتھ 800 گامن خاطر چھ اگھ ستھانیہ (صوبائی بیڈ کوارٹر)۔"

آرچہ زبانہ مئز، تم ناو کياہ چھ یم اسی یم ژور زمردوان؟ کیا یہ چھا نہ حیرت انگیز ز
 آرچہ زبانہ مئز، تم ناو کياہ چھ یم اسی یم ژور زمردوان؟ کیا یہ چھا نہ حیرت انگیز زیتھی ڈھانچہ
 اوس یوتاہ بروئہ سوچنہ آمت؟

امامہ بروئہ ز اسی پکو بروئہ۔

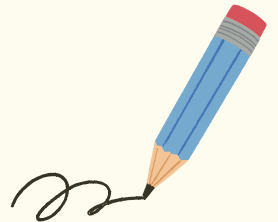
- گامی علاقن مئز چھ مقامی حکومت تڑین سطحن بندس نظامس مئز منظم کرنہ یوان۔
- (پنچایتی راج نظامس مئز جموریت چھ لوکن پنز براہ راست شرکتہ تہ تہندپو منتخب نمایندو ذریعہ روشونی ذریعہ کام کران۔
- (پنچایتی راج ادار چھ گامی علاقن مئز لوکن خود حکومتک اگھ پیمانہ دوان، تاکہ تم ہیکن پننو مسلہ سنبھالتہ تہ ترقی آتی منصوبن مئز تعاون کرتہ۔

سوال، سرگرمیہ تہ پروجیکٹ

1. پنن پان گرو ٹیسٹ - پیٹھ کنہ دنہ آمت متن وچھنہ بغار، بیکو تہر پنچایتی راج نظام کین تڑین درجن بند ناو دتہ؟ تڑیو درجن مئز کياہ چھ پڑیتھ اگھ آہم کام؟
2. گامس مئز سڑک پیٹھ پینہ آمتی پلاسٹک تھیلن بندس مسلس متعلق لیکھو سرپنچس اگھ چٹھو۔
3. تھندس خیالس مئز کمہ قسمک نفر گڑہ گرام پنچایتک رکن آسن؟
4. فرض گرو ز تہر چھو گامہ کس سکولس مئز پران۔ یہ سکول چھ شاہرانس ستو واقعہ تہ طالب علمن چھ روہ کس آخرس پیٹھ سکول پنہ وڑ سڑک اپار کرن مشکل گڑھان۔ یہ مسلہ حل کرنہ خاطر کياہ آپشن چھ؟ پنچایتی راجس مئز کمی ادار بیکن توبہ مدر کرتہ؟ طالب علم کياہ بیکن کرتہ؟

نوڈلز

© NCERT
not to be republished

!نوڈلز چھ سون 'نوٹ اینڈ ڈوڈلز' بک مخفف*